

Täysistunto

Tiistai 7.9.2021 klo 14.03—19.20

13. Hallituksen esitys eduskunnalle Euroopan vakausmekanismista tehdyn sopimuksen muuttamisesta tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Hallituksen esitys HE 99/2021 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 13. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja talousvaliokunnan on annettava lausunto.

Lähetekeskustelua varten varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Avaan keskustelun. Edustaja Turtiainen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.37 **Ano Turtiainen vkk:** Arvoisa puhemies! Tänään on käsittelyssä kaksi Euroopan vakausmekanismeja koskevaa hallituksen esitystä. Kumpikin sisältää aineistoa, jolla Suomi viedään yhä syvempään integraatioon EU:n kanssa.

Kun minut valittiin tähän taloon 2019 ja kun työt täällä alkoivat, oli järkyttävää huomata, kuinka lähes jokaisella hallituksen esityksellä olemme säätämässä lakejamme sellaisiksi, että ne kelpaisivat EU:lle. Nämä tämänkin päivän esitykset ovat juuri sellaisia.

Tällainen toiminta ei kestä päivänvaloa, kun sitä katsotaan perustuslain suunnasta. Selvästi hallitusta ohjataan Suomen ulkopuolelta, eikä sekään kestä päivänvaloa. Arvoisat kollegat ja hyvä hallitus, miten te kehtaatte enää juhlia Suomen itsenäisyyttä, jos te jatkuvasti ja pala palalta luovutatte sitä pois? Meidän pitää pysäyttää tällainen epäisänmaallinen toiminta ja alkaa kunnioittamaan perustuslakia.

Hyvät Suomen kansalaiset! Tämmöiset vakausmekanismisopimusviilaukset ovat erittäin vaarallisia, ne johtavat askel kerrallaan tilanteeseen, jossa Suomea ja suomalaisia ei enää ole. Lähtekää tukemaan Valta kuuluu kansalle -puoluettamme. Kun VKK saa tarpeeksi vahvan mandaatin, me palautamme tämän hienon maan sellaiseksi, jossa noudatetaan perustuslakiamme, ja silloin me emme enää säädä lakejamme EU:lle emmekä muillekaan ulkomaisille tahoille sopiviksi. Me säädämme lakimme ja sopimuksemme siitä eteenpäin hyviksi meitä suomalaisia varten. Me myös jätämme silloin EU:n, koska emme ole siihen koskaan laillisesti liittyneetkään.

Arvoisa puhemies! VKK hyväksyy Euroopan vapaakaupan mutta ei EU-liittovaltiota. VKK on luotu palauttamaan Suomi perustuslailliseksi, itsenäiseksi maaksi. EU-sopimukset ovat perustuslaillisesti mitättömiä, ja kaikki muutkin perustuslaittomat sopimukset nolataan, kun VKK on vallassa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2021 vp

Pyydän nyt, arvoisat kollegat, olkaa oikealla puolella historiaa, tulkaa totuuden ja perustuslain puolelle. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Essayah, olkaa hyvä.

16.40 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Hyvät kollegat! Ensin täytyy ihmetellä sitä, että meillä ei ole ministeri paikalla, kun on kysymys erittäin merkittävästä laista ja, voisi sanoa, lakipaketista. Toivon, että puhemies tässä yhteydessä sallii sen, että väkisinkin joutuu myöskin tätä hallituksen esitystä 100 sivuamaan tässä hallituksen esityksen 99 yhteydessä, koska emmehän me olisi tekemässä näitä muutoksia näihin Euroopan vakausmekanismisääntöihin, jos emme olisi tätä kriisinratkaisurahaston aikaistettua käyttöönottoa edistämässä. Sen tähden tässä väkisinkin joutuu näistä kahdesta asiasta hivenen päällekkäin puhumaan. Mutta kysymys on todellakin ihan elpymisvälineeseen verrattavasta lakipaketista ja vastaavalla tavalla yhteisvastuuta syventävästä esityksestä.

Toimivan rahaliiton ja talousliiton edellytyshän on se, että yhteisiä sääntöjä noudatetaan ja talouskehitys perustuu kunkin alueen omiin ponnistuksiin, ja myöskin sen markkinakurin tulisi toimia. Mutta rahaliitolla on edellytykset toimia kestävästi vain, mikäli nämä jäsenmaat palaavat noudattamaan vakaus- ja kasvusopimusta. Siinä mielessä Emun kehittämisessä olisi välttämätöntä myöskin palauttaa markkinakurin merkitys. Mutta valitettavasti suunta on nyt aivan päinvastainen, niin kuin nämä kaksi hallituksen esitystä meille kertovat.

Jos ajatellaan tätä vakausmekanismia, joka tässä nyt ollaan sitten viimesijaisena backstopina tekemässä tälle kriisinratkaisurahastolle, niin tämä tietyllä tavalla on vesittämässä koko tämän pankkiunionin perusajatusta. Eli pankkiunionin perusajatushan on se, että eriytetään valtioitten ja pankkien välinen kohtalonyhteys. Nyt sitten kun olemme tekemässä Euroopan vakausmekanismista viimesijaisen backstopin, niin yllätys yllätys, sinne jäsenvaltioillehan se vastuu taas kiertyy takaisin.

Niin kuin tässä hallituksen esityksessäkin todetaan, niin silloin, kun tehdään näitä rahoitustukiohjelmien rahoituksia Euroopan vakausmekanismista, se ei välittömiä budjettivaikutuksia Suomelle aiheuta, koska tietenkin se EVM toimii sen maksetun pääoman mukaisesti, mitä Suomikin on sinne maksanut, ja hankkii ne tarvittavat varat laskemalla liikkeeseen velkakirjoja. Mutta niin kuin täällä sanotaan: ”Ohjelmat kuitenkin kasvattavat EVM:n tasetta varainhankinnan kasvun kautta ja sitä kautta sen taloudellisia riskejä. Tällöin epäsuorasti myös Suomen valtion riskit kasvavat.”

Ja samalla tavalla, kun katsomme tätä, miksi sitten valtioitten ja tässä tapauksessa hyvin mahdollisesti näitten pankkienkin viimesijaisena backstopina toimivaan EVM:ään on sitten niin paljon mukavampi turvautua, niin täällä hallituksen esityksessä kerrotaan selkeästi: ”EVM:n laskelmien mukaan ERVV:n ja EVM:n rahoitustukea saaneet maat ovat säästäneet vuoden 2019 loppuun mennessä velanhoidokustannuksissa yhteensä 18,2 miljardia euroa. Merkittävät erot rahoituksen hinnassa ja laina-aikojen pituudessa ovat johtaneet pitkäaikaisiin vastuisiin muille euromaille, koska tukea saaneilla mailla ei ole taloudellista kannustinta maksaa merkittävästi markkinaehtoista rahoitusta halvempaa rahoitustukea takaisin etuajassa. Kannustimet takaisinmaksuihin liittyvät pääosin mainehaittoihin ja poliittiseen paineeseen.” Eli nyt olemme sitten täällä pankkiunionin puolella avaamassa tämän viimesijaisen backstopin kautta tätä samaa, voisiko sanoa, halpaa rahahanaa, johon liittyy

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2021 vp

lähinnä poliittista mainehaittaa ja pientä poliittista painetta maksaa takaisin mutta ei laisinkaan sitä sellaista markkinakuria, jota toimiva talous- ja rahaliiton alue tarvitsisi.

Kristillisdemokraatit näkevät, että tämä vakaushmekanismi tulisi pitää jäsenvaltioitten välisenä järjestelynä ja sen keskeisen päätöksentekotavan tulisi jatkossakin perustua jäsenmaitten yksimielisyyteen. Nythän tässä hätätilamenettelyn tapauksessahan, mihin ollaan tekemässä muutoksia tässä EVM-sopimuksessa, on mahdollista esimerkiksi Suomen joutua maksumieheksi, vastuuseen sellaisista päätöksistä, joita vastaan se itse olisi äänestänyt. Meillä perustuslakivaliokunta vuonna 2011 antamassaan lausunnossaan toteaa niin, että koska on perustettu tällainen erillinen hätätilamenettelyrahasto, niin ikään kuin tämän rahaston kautta voimme sitten nämä valtio-oikeudelliset duubit tässä asiassa sivuuttaa ja katsoa, että tällaisessakin tilanteessa Suomi voi olla hyväksymässä tämän hätätilamenettelyn momentin tästä sopimusmuutoksesta.

Kristillisdemokraatit näkevät tässä esityksessä riskinä sen, että me joudumme maksamaan ensinnäkin pankkien asiakkaina Etelä-Euroopan kaatuvat pankit, koska näitten pankkiunionin jäsenmaitten pankkisektorin riskit vaihtelevat edelleenkin hyvin suuresti. Monissa jäsenmaissa on myös pankkisektorilla tehottomuutta ja ylikapasiteettia, ja on aivan selvä, että pankkeja tullaan ajamaan alas lähivuosina. Tästähän kertoo se, että saksalaiset ovat olleet hyvin innokkaina edistämässä ajatusta siitä, että tällä kriisinratkaisurahastolla voitaisiin olla ajamassa alas myöskin tällaisia pieniä ja keskisuuria pankkeja, eikä suinkaan keskityttäisi vain tällaisiin systeemisesti merkittäviin pankkeihin.

Lisäksi koronapandemia on tuonut tähän tilanteeseen hyvin paljon tällaista poikkeuksellista epävarmuutta, jota ei varmasti olla vielä riittävällä tavalla selvitetty. Maailmantaloudessa on monenlaisia erilaisia heilahteluja, ja ne voivat nopeasti heijastua sinne pankkisektorin vakauteen, joten tämä ajankohta, millä hallitus haluaa nyt olla edistämässä tätä aikaistettua käyttöönottoa, joka sitten tosiaankin edellyttää tätä vakaushmekanismin sääntöjen muutosta, on mahdollisimman huono. Eli tätä ei missään tapauksessa tässä tilanteessa olisi tullut tehdä.

Tämän riskien jakamisen ennakkoehtona täytyy olla ensinnäkin riittävä riskien vähentäminen. Elinkelvottomien pankkien alasajamiset ja yhdistämiset on ensin hoidettava. Vastaavasti on ennen pankkien yhteistä talletussuojaa saatettava pankit kuntonsa puolesta edes samalle lähtötasolle. Pankkiunionin loppuun saattamista ei pidä toteuttaa hinnalla millä hyvänsä.

Ja on huomattava, että vaikka valtioneuvosto tuossa omassa selvityksessään totesi [Puhemies koputtaa] tästä riskien vähentämisestä, että selvityksessä esitettyjen arvioiden perusteella [Puhemies: Aika!] se ei ole edennyt merkittävästi, niin hallitus kuitenkin poliittisen kokonaisharkinnan pohjalta hyväksyi tämän varautumisjärjestelyn aikaistetun käyttöönoton ja vakaushmaksuja [Puhemies: Aika!] — arvoisa puhemies, muutama lause, jos saa käyttää tämän loppuun — koskevan sopimuksen muuttamisen ja puolsi niihin liittyviä allekirjoitus- ja ratifiointimenettelyjä sekä tarvittavien EVM-liitelakien ja ohjeitten muutoksia. Eliikkä todellakin hallituksen [Puhemies: Nyt, edustaja Essayah!] omat virkamiehet valtiovarainministeriössä totesivat, että ei ole mitään muuta syytä kuin poliittista syytä edetä tässä nopeutetussa järjestelyssä. Ja esitetyn arvion mukaan valtiosopimuksen muuttamisen nettovaikutus suomalaiselle pankkisektorille on negatiivinen, [Puhemies: Aika!] mikäli suomalaisten pankkien taloudellinen asema suhteessa muihin euroalueen pankkeihin on parempi ja uudistukset jäävät näiltä osin toteuttamatta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2021 vp

Arvoisa puhemies, pyydän toisen puheenvuoron, jotta voi jatkaa. Olin ymmärtänyt, että 10 minuuttia olisi ollut mahdollista.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: 7 minuuttia on aika.

Selvä, kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Totean vain sen, että tämä aikataulu on sovittu sitä varten, että jokainen pääsee vuorollaan puhumaan. Täällä saa puhua niin paljon kuin asiaa riittää mutta vuorotellen ja niissä ajoissa, mitkä on sovittu. Ei voi riistää toiselta puhe-aikaa sillä, että itse seisoo täällä. — Edustaja Suomela.

16.49 Iris Suomela vihr: Arvoisa puhemies! Kun keskustellaan pankkiunionista, on syytä muistaa se kokonaisuus, johon tämäkin esitys liittyy. Nyt koronakriisin myötä meillä on entistä enemmän epävarmuutta taloudessa. Näemme, että talous kasvaa, mutta herää kysymys siitä, mitä tämä kriisi on tehnyt vaikkapa meidän rahoitusjärjestelmämme vakaudelle. Sen tähden on tärkeää, että nyt jos koskaan tehdään toimia, joilla ennaltaehkäistään pankkikriisiä ja sitä myötä syntyviä talouskriisejä.

Tiedämme, että talouskriisien hinta on kova. Vuonna 2008 aiheutuneen Yhdysvaltain talouskriisin ja sen myötä syntyneen EU-alueen talouskriisin hinta oli kova erityisesti kaikista heikoimmassa asemassa oleville, nuorille sukupolville, niille, jotka silloin vaikkapa tulivat työmarkkinoille ja törmäsivät siihen, että yhtäkkiä työpaikkoja ei ollutkaan tarjolla. Ja tämän valtavan inhimillisen kustannuksen sekä taloudellisen kustannuksen vuoksi on aivan keskeisen tärkeää, että teemme kaikkemme, jotta saamme talouskriisejä torjuttua.

Kun tästä teemasta, pankkiunionin vahvistamisesta, valtiovarainvaliokunta on kuluneella kaudella keskustellut ja olemme esittäneet kysymyksen, ehkäisisikö vai lisäisikö tämä esitys pankkikriisin ja talouskriisin mahdollisuutta, niin valtaosalta asiantuntijoista systemaattinen vastaus on ollut, että tämä nimenomaan ennaltaehkäisee pankkikriisejä ja ennaltaehkäisee talouskriisejä — ennaltaehkäisee siis niitä valtavia kustannuksia ja haittoja, joita tämäntyyppisiin kriiseihin liittyy ja joiden todennäköisyys on valitettavasti koronan myötä pikemminkin noussut kuin vähentynyt. Sen tähden varsinkin nyt niiden kannalta, jotka tulevana vuosina työmarkkinoille tulevat, varsinkin heikoimmassa asemassa olevien kannalta, on aivan keskeistä keskittyä tähän talouskriisien ehkäisyyn, ja sitä tämä paketti todellakin tekee.

On syytä muistaa, että tämä paketti ei kuitenkaan ole ainoa kehitysaskel, jota otetaan meidän rahoitusjärjestelmämme saralla. Samalla ollaan tiivistämässä valvontaa, ollaan katsomassa entistä tarkemmin, että valtioiden ja pankkien välistä kohtalonyhteyttä puretaan. Ollaan katsomassa, että kun meillä on sen verran pieniä kotimaisia pankkeja eri puolilla Eurooppaa, niin niiden kaatuminen ei aiheuttaisi valtavaa systeemitason riskiä. Silloin sellaisten pankkien voidaankin antaa kaatua. Sen sijaan meillä on pankkien yhdentymisen myötä yhä enemmän pankkeja, vaikkapa Suomessa kotipaikkaansa pitävä Nordea, joiden kaatuminen olisi valtava systeemitason riski. Niiden kohdalla on meidän kaikkien etu, että pyritään ennaltaehkäisemään tällaisten pankkien kaatumista ja, jos ne uhkaavat kaatua, tulemaan sitten apuun. Tällä tavalla nimenomaan ehkäistään niitä valtavia kustannuksia, joita pankkikriisit ja talouskriisit voisivat tuoda tullessaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2021 vp

Korostan, että erityisesti nyt monien suomalaisten ja Pohjoismaiden pankkien yhdentymisen myötä tällaiseen kriisiin varautuminen on myös Suomen ja suomalaisten etu.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kulmuni, olkaa hyvä.

16.52 **Katri Kulmuni kesk:** Arvoisa puhemies! Tietenkin olisi toivottavaa, niin kuin edustaja Essayah täällä sanoi, että voisimme myös valtioneuvoston jäsenten kanssa keskustella tästä asiasta, koska tämä tietenkin herättää myös laajempaa euroon liittyvää kehityssuuntien pohdintaa. Mutta toisaalta tietenkin ymmärrettävääkin, että ministerit ovat budjettiriihessä keskustelemassa, mutta ehkä tähän tulee sitten jossain toisessa vaiheessa meillä tilaisuus, koska nämähän ovat kyllä asioita, jotka ovat jokaisen hallituksen käsissä olleet viime vaalikausina.

Ja täytyy kyllä sanoa, että tämä hallituksen esitys numero 99 oli ihan hyvä muistutus siitä historiasta, miten nämä nyt olikaan meille kerääntyneet. Ja tosiaan esimerkiksi nuo ERVV:n Kreikkaa koskevat pääomat ja lainan takaisinmaksut: Kreikkahan edelleenkin ei siis maksa sitä lainaansa takaisin, vaan ainoastaan lisätään korkoja lainapääomaan aina sinne vuoteen 32 asti. Tämäkin muistutuksena niistä debateista, joita täällä on vuosikymmen sitten käyty.

Varmasti tuossa seuraavassa kohdassa käsitellään tuota yhteistä kriisinratkaisurahastoa, ja käytän siinä vielä toisen puheenvuoron. Mutta liittyen nyt EVM-sopimukseen, jotka heijastelevat tuohon seuraavaan asiakohtaan ja myös tähän laajempaan keskusteluun, niin kyllähän, niin kuin salissa on puhuttu aikaisempien ja muiden asiakohtien yhteydessä, kuitenkin Suomen julkisen talouden vastuut, jotka tulevat myös eurojärjestelmästä, ovat erittäin merkittävät verrattuna muihin Pohjoismaihin täällä meidän Skandinavian pohjoisessa osassa, ja toisaalta sitten myös, kun meidän teollisuutemme rakenne on sen kaltainen, että meillä on merkittäviä lainatakauksia, jotka varmasti työllisyyden nimissä ovat olleet ihan hyviä, mutta ottaen vielä huomioon Suomen julkisen talouden tilanteen verrattuna muihin maihin kyllä minua suoraan sanottuna huolettaa tämä meidän vastuiden varsin suuri määrä, joka nyt tulee sitten myös tässä hallituksen esityksessä esille.

Varmastikin valtiovarainvaliokunta käy tämän hyvin tarkkaan läpi — ja toivottavasti meillä olisi mahdollista keskustella myös sitten siitä debatista, joka näyttää nyt ylipäänsä alkavan euroalueella — kuinka näitä julkisen talouden velkaantumiskriteereitä jatkossa hoidetaan. Ja minun mielestäni se, että niitä ei ole noudatettu tähänkään asti, ei ole kyllä peruste sille, että niistä alettaisiin lipsumaan. Siis ne maat, jotka ovat noudattaneet vastuullista talouspolitiikkaa, ovat selvinneet koronaviruksesta paremmin kuin ne maat, jotka ovat olleet jo valmiiksi velkaantuneita ennen tätä kriisiä, joten sikäli toivon, että eduskunnalle avautuu mahdollisuus käydä myös evästyskeskustelua valtioneuvoston suuntaan siitä, kun nyt vähän väliä eri EU- ja eurojäsenmaista heitetään ilmaan myös EVM:ään liittyviä velkakriteereiden muuttamisia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia — Edustaja Vallin, olkaa hyvä.

16.55 **Veikko Vallin ps:** Arvoisa herra puhemies! Tämäkin hallituksen esitys näyttää taas askeleelta liittovaltion suuntaan. Pankkien yhteisen kriisinratkaisurahaston kautta euro maiden pankit ovat jo yhteisvastuullisia toisistaan. On kuviteltavissa, että tarpeeksi isossa kriisissä tuo kassa ei riitä, jolloin pankkien pelastamiseen tarvittaisiin EVM:n varoja. Siksi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2021 vp

kassalle haetaan nyt EVM:n takausta eli suomalaisten veronmaksajien takausta. Meille sanotaan, että ei kaikkeen voi aina sanoa ”ei”. Suomihan ei lähes koskaan sano ”ei” mihinkään, mitä EU meille syöttää itsenäisyytemme murentamiseksi. Kyllä hallitus ja kokoomuskin voisivat joskus, edes kerran, sanoa johonkin ”ei”, kun meitä vedätetään liittovaltioon, ihan vaikka kokeeksi, miltä sellainen tuntuu.

Väitetään myös, että tämä on tarkkarajainen kokonaisuus. Niinhän ne aina muka ovat, kunnes eivät enää ole. Kun järjestelmä yhteiselle piikille on saatu perustettua, niin myöhemmin voidaan tarvittaessa muuttaa sen kokoa ja sallittuja käyttötapoja, kuten ollaan parhaillaan tekemässä EU:n elpymispaketillekin.

Minuakin hämmästyttää, että täällä ei ole yhtään hallituksen ministeriä paikalla. Ilmeisesti on muita kiireitä, tai sitten pelätään vastata meidän kritiikkiin. [Vasemmalta: Bujetti-riihi!] — No, ehkä yksi ministeri olisi ehtinyt paikalle sieltäkin. Näin tärkeässä asiassa ei pitäisi mennä piiloon vaan tulla tänne vastaamaan tekemisistään, myös hallituksen ministerien. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Autto, olkaa hyvä.

16.57 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Tiedämme, että Euroopan unioni on ollut maanosallemme valtava menestystarina. Euroopan historiallisesti niin kovin sotaisat kansat on saatu puhaltamaan yhteen hiileen — aivan konkreettisesti hiileen, hiili- ja teräsyhteisöstä lähteneen yhteistyön pohjalta — ja kun Euroopan maat on saatu toimimaan yhteen taloudellisten hyötyjen aikaansaamiseksi, niin markkinataloutta hyödyntäen Euroopan maat ovat todella pystyneet luomaan koko maailman mittakaavassa edistyksellisiä yhteiskuntia. Tässä mielessä on tietysti huolestuttavaa ollut tämä viimeisen reilun kymmenen vuoden kehitys, että kaikenlaiset markkinatalouden peruslainsäädännöt, jotka ovat pystyneet tuottamaan vakautta ja vaurautta maanosallemme, ollaan oltu hylkäämässä keskeisinä eurooppalaista talouspolitiikkaa ohjaavina periaatteina, ja tilalle on tullut enemmän tai vähemmän suunnitelmatalouteen viittaavia elementtejä. Tässä mielessä kannan kyllä huolta myös näistä EVM-muutoksista, jotka ovat osaltaan vesittämässä pankkiunionin perusajatusta, kuten hyvin esimerkiksi edustaja Essayah omassa puheenvuorossaan edellä kuvaili.

Arvoisa puhemies! Kun olemme näiden asioiden osalta nyt lähetekeskustelussa, niin kyllä todella toivoisin, että valiokuntakäsittelyissä peräänkuulutettaisiin sitä vastuullisen markkinatalouden palauttamista eurooppalaiseen päätöksentekoon, jolla olemme onnistuneet luomaan menestyksekkään maanosan ja EU:sta menestyksekkään yhteistyöfoorumin sen jäsenmaille. Olen aivan varma, että niitä periaatteita noudattamalla menestymme tulevaisuudessakin. Aivan kuten hienosti omassa puheenvuorossaan edustaja Kulmuni, aiempi valtiovarainministeri, kuvasikin, ei voi olla niin, että ne maat, jotka ovat pitäneet kiinni yhteisistä sopimuksista, ovat menettelleet oikein, joutuvat sitten maksumiehiksi tilanteessa, jossa ajatellaan, että kun kerran tosiasiaa muut eivät ole sopimuksia noudattaneet, niin ei sitten tarvitse niistä jatkossakaan pitää kiinni. Päinvastoin, Euroopan unioni tarvitsee nyt selvästi ryhtiliikkeen, jolla palautamme eurooppalaisten luottamuksen tähän meille todella tärkeään yhteistyöfoorumiin.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Myönnän vielä yhden puheenvuoron tähän vaiheeseen. Edustaja Hoskonen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2021 vp

17.00 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Asia, jota käsittelemme tällä hetkellä, on hallituksen esitys numero 99 vakausmekanismista tehdyn sopimuksen muuttamisesta, ja sitten seuraavana asiakohtana on hallituksen esitys numero 100, hallituksen esitys eduskunnalle vakausmaksujen siirrosta yhteiseen kriisinhallintarahastoon ja siihen liittyvät muutokset, mikä tässä paperilla näkyy ja on kaikilla meillä luettavissa. Kiitän edustaja Sari Essayahia ja samoin edustaja Kulmunia ja muitakin äsken kuulemiamme puheenvuoroja — erinomaista analyysia tilanteesta.

On kyllä pakko myöntää, että eilissä iltana kun tietokoneellani katselin päivän, sen hetken talousuutisia, niin silmiini suorastaan hyppäsi Uuden Suomen artikkeli ”EU:n tuleva velkalinjaus on nyt selvillä”. Tämä on Euroopan unionin talouskomissaarin Paolo Gentilonin kannanotto. Hän otti kantaa siihen, miten talous kehittyy Euroopassa, ja tässä on otsikona: ”Talouskomissarilta selkeä viesti myös Suomelle: ”Yhteisiin välineisiin on sekä kykyä että halua””. Ja Gentiloni lausui... Jos arvoisa puhemies sallii sen, siteeraan tätä uutista lyhyesti: ”Suomen on syytä ottaa uusi kanta velkakuriin, sillä vanhaan paluu on tyrmätty jo ennen neuvotteluiden alkua. Talouskomissaari Paolo Gentiloni vakuuttaa, että Saksassakin tiedostetaan tilanne.” Täällä uutisessa — saatte itse lukea Uuden Suomen sivuilta sen — ihan selvästi sanotaan se, että olemme hyväksyneet yhteiset joukkovelkakirjalainat eli eurobondit, ja sitten olemme jo hyväksyneet yhteisten omien varojen käytön eli Euroopan unionin verotusoikeuden. Näillä, mitä tähän hallituksen esitykseen 99 ja seuraavaan esitykseen numero 100 sisältyy, lyödään nyt viimeisiä nauvoja siihen arkkuun, jolla suomalaisten selkänahasta revitään viimeisetkin eurot ja meidän kontollemme sälytetään valtavia velkasummia, joiden kokoa emme tällä hetkellä pysty edes näkemään. Olisihan se kuitenkin kohtuullista. Ainakin minä olen tottunut siihen, kun johonkin, vaikka talon rakentamiseen tai kesämökin rakentamiseen, olen velkaa ottanut, että kyllä minä sen saldon tasan tarkkaan tiedän, paljonko siihen on otettu velkaa ja milloin sen pitää olla maksettu. Ja nyt olemme menossa kohti semmoista maailmaa ja tämä vakausmekanismin muuttaminen on pieni askel siihen suuntaan, että olemme ottamassa semmoisia vastuuta, joiden reunaa ja äärtä ja laitaa emme edes tiedä.

Ja, arvoisa puhemies, nyt kyllä ihan oikeasti ja vakavasti toivon, että tässä talossa nyt valiokuntiin lähetettävien kahden lakiesityksen, hallituksen esityksen, yhteydessä käytäisiin niitä riskejä läpi. Nyt on viimeistään sen hetki, että näiden riskien koordinointi tehdään aidosti ja vilpittömästi: mihin olemme tähän saakka sitoutuneet ja mitä meillä on edessä. Ei tällainen meno käy, arvoisat edustajakollegat, että meidän selkäämme lyödään lisää taakkaa. Siinä kyllä heikot jalat menevät jo heti alta tältä pieneltä kansakunnalta, kun meidän selkäämme sälytetään semmoisia kuluja, jotka eivät meille kuulu. Mitään yhteisvastuuta Euroopassa ei ole, kun sääntöjä oikein tulkitaan.

Olen tästä tilanteesta äärimmäisen pettynyt, ja eilisiltana, kun tätä luin ja vähän pohdin ja luin taas uudestaan, yhä pahemmaksi minun oloni muuttui ja ei meinannut uni tulla eilen iltana silmään, kun tämän näin. Mutta onhan tämä vakava juttu, kun Euroopan unionin merkittävä komissaari, talouskomissaari Paolo Gentiloni tätä vakuuttaa, tällaista uutista tuo julki ja ilmoittaa, että nyt mennään sitten eurobondeihin ja verotetaan yhteisesti eurooppalaisia kansalaisia niin, että saadaan nämä velat maksettua. Ei näin voi mennä. Jos tällä keinoin lähdetään viemään asioita tässä maassa eteenpäin, se tietää Euroopan unionin loppua ja esimerkiksi Euroopan rahoitusjärjestelmän eli euron loppua. Tämä on niin vakava paikka, arvoisat kollegat, että en ole tämän vaatimattoman eduskuntaurani aikana täl-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2021 vp

laista vielä nähnyt, mutta nyt tämä on tässä edessä syyskauden alkupäivänä, ensimmäisenä täysistuntopäivänä 7. päivä syyskuuta 2021.

Kyllä minä olen tästä suorastaan järkyttynyt, että tällaista me joudumme täällä Suomen eduskunnassa käsittelemään. Ja kun täällä varsinkin muutamat nuoremmat kansanedustajat ovat käyttäneet puheenvuoroja, että nyt pitää vakauttaa pankit, niin, arvoisat edustajakollegat varsinkin sieltä nuoremmasta päästä, tässä ollaan tekemässä semmoisia papereita, että te joudutte lopun elämänne aikanaan näitä maksamaan ja todella paljon. Se on niin vakava juttu. Ehkä vanhemmat ihmiset eivät sitä niin paljon joudu maksamaan, kun elämänsä on lyhyt, kuten tiedämme, mutta teille, nuoret, arvoisat edustajakollegat, tämä on aivan varmasti todella kova juttu. Ja kun se veroherra pääsee Euroopan unionin kautta teidän kukkarollenne, niin sitten hymy hyyytyy. Toivon, että nämä asiat otetaan vakavasti. Tämä ei ole mikään pikkujuttu, jota voidaan tuolla kahvilassa naureskella istunnon jälkeen, että meillähän meni hyvin — ei mene hyvin.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 17.05.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 19.19.

Keskustelu ja asian käsittely keskeytettiin.